

תאריך עדכון: 30/03/2020

מבוא לתורת הענישה: איפיוני הענישה הפלילית

(73-112-01)

שם המרצה: פרופ' תומר עינת

סוג הקורס: שיעור

היקף שעות: 2 ש"ס

סמסטר: א

שנת לימודים: תשפ"א

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרות הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

- (1) דיון פילוסופי, מוסרי, דתי, היסטורי, כלכלי, פוליטי, פסיכולוגי, חברתי ומשפטי בשאלה - מה עושים עם מפר החוק לאחר שנתגלה ככזה?
- (2) בחינה מדעית של מטרות הענישה השונות ואמצעי הענישה והטיפול העומדים לרשות מערכות אכיפת החוק בעולם המערבי ובישראל.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים):

הפנולוגיה (תורת הענישה) הינה אותו חלק של הקרימינולוגיה אשר דן בשאלה – מה עושים עם מפר החוק לאחר שנתגלה ככזה. הקורס ידון בשאלות המתעוררות בנושא הנ"ל מנקודת ראות פילוסופית, מוסרית, דתית, היסטורית, כלכלית, פוליטית, פסיכולוגית, חברתית ומשפטית.

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

הקורס יהיה מורכב מהרצאות פרונטליות, ממצגות ממוחשבות, מסרטי די.וי.די ומסיוור לימודי לבית-כלא. בנוסף, ייעשה מאמץ להביא מרצים אורחים בעלי מומחיות במגוון נושאים הרלוונטיים לתכני הקורס.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

מס' השיעור	נושא השיעור	קריאה נדרשת	הערות
1	עונש פלילי – מהו? הפער בין ענישה פורמאלית לענישה בלתי פורמאלית	פרק 1, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה	
2	הצדקות פילוסופיות ומוסריות להענשת עבריינים; טעמים מרכזיים לענישה ברמת המקרו	גייגר ותימור (2009): סוגיות בתורת הענישה בישראל: עמ' 23-46; פרק 2, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה; טננבוים, א. (2017). מיפוי השיח על מטרות הענישה והטעות בניסיון לבחור יעד ענישה מרכזי. צוהר לבית הסוהר, 17: 14-31; דגן, נ. (2016). התחשבות בחוויה הסובייקטיבית של העונש: הערות לדין הרצוי והמצוי. קרימינולוגיה ישראלית, ה: 55-82.	
3	מטרת ההרתעה בענישה	פרק 6, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה	
4	מטרת ההרתעה בענישה	פרק 6, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה	
5	מטרות השיקום, התיקון והטיפול בענישה	פרק 7, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה	
6	מטרות השיקום, התיקון והטיפול בענישה	פרק 7, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה	
7	מטרות המניעה ונטילת היכולת בענישה	פרק 8, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה	
8	מטרות הנקם והגמול בענישה	פרק 5, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה	
9	מטרת הגמול-צדק בענישה, ועונש המוות	פרק 5, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה; פרק 9, עבירות ועונשים: מבוא	

	לפנולוגיה		
10	הגישה האבולושיניסטית בענישה	טננבוים, א. (תשס"א). הגישה האבולושיניסטית – האם הגיעה העת לבטל את הענישה הפלילית? שער משפט ב (3) : 261-284.	
11	פילוסופיית הצדק המאחה בענישה והקרימינולוגיה החיובית	פרקש, ע. (2009). צדק מאחה במשפט הפלילי. בתוך : שוהם ותימור (עורכים). סגיות בתורת הענישה בישראל, 73-122 ; רונאל, נ. וואלישע, א. (2013). מעבר לאופק : לקראת קרימינולוגיה חיובית. קרימינולוגיה ישראלית, ב : .7	
12	הפנולוגיה החדשה/הפנולוגיה האדמיניסטרטיבית	Feeley, M. & Simon, J. (1992). The new penology: Notes on the emerging strategy of corrections and its implications. <i>Criminology</i> , 30 (4): 449- 474.	
13	פילוסופיית הענישה האקלקטית המאפיינת את מדינת ישראל	ואקי, י. ורבין, י. (תשע"ג). הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה : תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא. הפרקליט, נ"ב : 413- .471	

תאריך עדכון: 30/03/2020

מבוא לתורת הענישה: דרכי הענישה הפלילית

(73-113-01)

שם המרצה: ד"ר תומר עינת

סוג הקורס: שיעור

שנת לימודים: תשפ"א סמסטר: ב היקף שעות: 2 ש"ס

אתר הקורס באינטרנט:

א. מטרת הקורס (מטרות על / מטרות ספציפיות):

הפנולוגיה (תורת הענישה) הינה אותו חלק של הקרימינולוגיה אשר דן בשאלה – מה עושים עם מפר החוק לאחר שנתגלה ככזה. הקורס מיועד לתת לתלמידים הכרות עם מגוון העונשים הפליליים העומדים לרשות מערכות אכיפת חוק בעולם המערבי ובישראל, הקשיים המרכזיים הקשורים בהם והניסיונות לפתרונם.

ב. תוכן הקורס: (רציונל, נושאים):

הקורס יעסוק במטרות השונות של הענישה ובאמצעי הענישה והטיפול תוך בחינה מדעית של תוצאותיהם. תחום ההתעניינות יהיה העולם המערבי ובתוך זה מדינת ישראל. בכל הנושאים האלה יסתמך הקורס על ממצאי מחקרים אמפיריים.

מהלך השיעורים: (שיטות ההוראה, שימוש בטכנולוגיה, מרצים אורחים)

הקורס יהיה מורכב מהרצאות פרונטליות, ממצגות ממוחשבות, מסרטי די.וי.די וככל הנראה מסיוור לימודי לבית-כלא (בכפוף לאישור שירות בתי הסוהר). בנוסף, ייעשה מאמץ להביא מרצים אורחים בעלי מומחיות במגוון נושאים הרלוונטיים לתכני הקורס.

תכנית הוראה מפורטת לכל השיעורים: (רשימה או טבלה כדוגמת המצ"ב)

	Mackenzie, D. (2001). Corrections and sentencing in the 21st century: Evidence-based corrections and sentencing. <i>The Prison Journal</i>, 81 (3): 299-312 ואקי, י. ורבין, י. (תשע"ג). הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה: תמונת מצב והרהורים על העתיד לבוא. הפרקליט, נ"ב: 413-471.	מדיניות הענישה בעולם המערבי ובישראל	1
	פרק 12, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה; תימור, א. (2009). התפתחות בתי הסוהר בישראל. סוגיות בתורת הענישה בישראל: 311-360.	התפתחות היסטורית של עונש המאסר	2
	פרק 13, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה; Irwin, J. & Owen, B. (2005). Harm and the contemporary prison. In: A. Liebling & S. Maruna (eds.), <i>The effects of imprisonment</i>, 94-117.	הבעיות המרכזיות המאפיינות את עונש המאסר	3
	פרקים 14 ו-15, עבירות ועונשים: מבוא לפנולוגיה; ולק, ד. וברמן, א. (2015). רצידיביזם בישראל: מאפייני אסירים ומאסר והתמחות עבריינית. צוהר לבית הסוהר, 17: 72-87. Elisha et al. (2017). For Prisoners, "Work Works": Qualitative Findings From an Israeli Program. <i>The Prison Journal</i>, 97(3): 342-363.	בתי הכלא בישראל – תמונת מצב	4
	בכפוף לאישור שירות בתי הסוהר	סיוור לבית כלא	5

6	שיקולים מרכזיים בבסיס השימוש בחלופות למאסר [היבט מוסרי, כלכלי, קרימינולוגי, תיוג]	פרק 17, עבירות ועונשים : מבוא לפנולוגיה ; קנאי, ר. (2009). עונשים בחומרה בינונית. בתוך : שוהם ותימור, סוגיות בתורת הענישה בישראל, 235-279.
7	עונשי גוף	פרק 10, עבירות ועונשים : מבוא לפנולוגיה.
8	עונש המבחן	פרק 18, עבירות ועונשים : מבוא לפנולוגיה.
9	עונש מוות	פרק 9, עבירות ועונשים : מבוא לפנולוגיה.
10	עונש המאסר על-תנאי	פרק 17, עבירות ועונשים : מבוא לפנולוגיה : 279-283.
11	עונש הקנס	פרק 17, עבירות ועונשים : מבוא לפנולוגיה : 284-299 ; Einat, T. (2004). Criminal fine enforcement in Israel: Administration, Policy, Evaluation and Recommendations, <i>Punishment & Society</i> 6 (2): 175-194.
12	עונש המאסר בעבודות שירות ועונש השירות לתועלת הציבור	פרק 19, עבירות ועונשים : מבוא לפנולוגיה 340-341, 333-340. Landau., Sebba., Sagiv., Nirel and Peles (1999). The effectiveness of service work: An analysis of recidivism. <i>Journal of Quantitative Criminology</i> , 13 (1): 73-88.
13	תכניות מאסר בהלם	פרק 19, עבירות ועונשים : מבוא לפנולוגיה : 327-333 ; Einat, T. (2002). Shock-Incarceration Programs in the

	Israeli Sanctioning Policy: Toward a New Mode of Punishment. <i>The Israel Law Review</i>, 36 (1): 147-177; Franke D., Bierie, D. & MacKenzie, D. (2010). Legitimacy in corrections: A randomized experiment comparing a boot camp with a prison. <i>Criminology & Public Policy</i>, 9(1): 89-117.		

ג. **חובות הקורס**: נוכחות בהרצאות; קריאת ספרות מקצועית; בחינה.

דרישות קדם:

חובות / דרישות / מטלות:

מרכיבי הציון הסופי (ציון מספרי / ציון עובר):

ציון הקורס יורכב מציון הבחינה הסופית המהווה 100% מהציון הסופי.

ד. **ביבליוגרפיה**: (חובה/רשות)

ספרי הלימוד (textbooks) וספרי עזר נוספים:

1. שוהם, ש. שביט, ג. עינת, ת. וקבאליון, ג. (2009). *עבירות ועונשים*. חיפה: הוצאת אח.
2. טננבאום, א. (תשס"א). הגישה האבולוציוניסטית: האם הגיעה העת לבטל את הענישה הפלילית? *שערי משפט*, ב (3): 261-284.
3. Welch, M. (2004). *Corrections*. New York: McGraw-Hill.
4. Bottoms, A., Rex, S. & Robinson, G. (Eds.), (2004). *Alternatives to prison: Options for an insecure society*. Devon, UK: Willan Publishing.
5. Crewe, B. (2005). Prisoner Society in the era of hard drugs. *Punishment & Society*, 7 (4): 457-481.

6. Einat, T. (2002). "Shock-Incarceration Programs in the Israeli Sanctioning Policy: Toward a New Mode of Punishment. *The Israel Law Review*, 36 (1): 147-177.
7. Cromwell, P. F. & Carmen, R. (1999). *Community based-corrections*. Belmont: West Walsworth.
8. Einat, T. (2004). "Criminal fine enforcement in Israel: Administration, policy, evaluation and recommendations". *Punishment & Society*, 6 (2): 175-198.
9. Farrington, D. (1988). "Prison size, overcrowding, prison violence and recidivism". *Journal of Crime and Justice*, 8: 221-231.
10. Landau, S. F., Sebba, L., Sagiv, B., Nirel, R., and Peles, Y. (1994). *Punishment by "Service Work" - An Evaluation Study, Technical report*. The Hebrew University of Jerusalem, Jerusalem, Israel.
11. Maxwell, G. & Morris, A. (2001). "Putting restorative justice into practice for adult offenders". *The Howard Journal*, 40 (1): 55-69.
12. Tewksbery, R. (2006). *Behind bars: Readings on prison culture*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
13. Feeley, M. & Simon, J. (1992). The new penology: Notes on the emerging strategy of corrections and its implications. *Criminology*, 30 (4): 449-474.

חומר מחייב למבחנים :

כל תכני הלימוד המופיעים בטבלה הנ"ל תוך התבססות על ההרצאות הפרונטליות והקריאה הנדרשת